

H A N G Y A

A vásárlási visszatérítés.

Lapunk múlt heti számában foglalkoztunk a vásárlási visszatérítés elméleti lényegével, mely a fogyasztási szövetkezetek jellegét megszabja. Ez alkalommal pedig vizsgálat alá kívánjuk venni azon módozatokat, melyeket a vásárlási visszatérítés legmegfelelőbb megoldása végett eddig a gyakorlatba bevezettek.

Vezető elvül mindig az szolgál, hogy a vásárlások arányában történjen a visszatérítés, vagyis aki sokat vásárolt, az nagyobb visszatérítést kapjon, mint aki keveset vásárolt. Ezen helyes és igazságos elv megvalósítására törekszik mindazon eljárás, ahol a tagok vásárlásairól nyilvántartást vezetnek.

A vásárlások nyilvántartásának több módja van. Ha a szövetkezeti bolt ellenőrző pénztárgéppel dolgozik, úgy leg egyszerűbb, ha annak blokkjait gyűjti és őrzi meg minden tag s e révén az év végén igazolja, hogy az év folyamán mennyit vásárolt a szövetkezetből. Igen sok szövetkezetnél előszeretettel használják az u. n. svájci blokkrendszert, ami a Némethy-féle blokk-rendszerrel csaknem megegyező. E rendszerek ugyanis egy bizonyos meghatározott és a szövetkezet évi forgalmának megfelelő 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100 pénzértéket és azoknak törtjeit feltüntető blokk-sorozatból állanak. A tag oly értékű és annyi blokkot kap vásárlása alkalmával, hogy azoknak összege egyenlő a vásárolt árujáért kifizetett pénzüsszegével. A kapott blokkokat szintén összegyűjtik és év végén, esetleg negyedévenként összegezik a tagok, hogy vásárlásaikat igazolhassák. Előnye abban van, miszerint a pénz egységeket feltüntető blokkok összeadása igen könnyű s az sem a tagoknak, sem a szövetkezetnek nagy munkát nem ad. Vannak szövetkezetek, ahol vásárlási könyvecskébe írják be a tag mindenkori vásárlását és a tételek összegezéséből állapítják meg a tag igényét a vásárlási visszatérítésre.

A felsorolt módszerek szerint a tagoknak megállapított visszatérítési igényét is megpróbálták különbözőképp kielégíteni aszerint, hogy a viszonyok, a szükségletek milyenek voltak, természetesen mindenütt figyelembe véve a szövetkezet érdekeit, hogy a vásárlási visszatérítés is elsősorban a szövetkezet fejlődését szolgálhassa.

Igy egyes szövetkezeteknél a rendszeres készpénz visszatérítés volt szokásban, míg más szövetkezetek áruban adták ki a tagoknak vásárlásaik arányában őket megillető visszatérítést. Ez utóbbi mód különösen a háboru óta terjedt el nagyobb mérvben, midőn egyes fontos szükségleti cikkek csak ritkán kerültek forgalomba és így a szövetkezet ezen cikkek megszerzésével és vásárlási visszatérítésként való kiosztásával tagjait mindennél erősebben magához láncolhatta. Hasonló célt szolgált a vásárlási visszatérítésnek karácsonyi, vagy ujévi ajándékként való kiosztása.

Ezen leggyakoribb módozatokból eltérő formájával is találkozunk a visszatérítések megoldásának, így pl. egyes németországi szövetkezetek célszerű újítást hoztak be a visszatérítések kifizetésénél. — A több százezerre rugó visszatérítési összegnek apró tételekben való kifizetése ugyanis tetemes munka és időpazarlással járt, tekintve, hogy a tagok tulnyomó része a rákövetkező napokban vásárlás fejében ismét visszahozta pénzét, úgy hogy a pénznek ily módon való vándorlása csak munkatöbbletet jelentett a szövetkezetre s kamatvesztéséget a tagokra nézve. Ennek kiküszöbölése végett a visszatérítést nem készpénzben adta ki, hanem az illető tagnak mint vásárlási előleget javára írta a szövetkezet és így lehetővé tette, hogy mindenki tetszése szerint vásárolhasson az előlegként kezelt visszatérítés összegére.

Egy legújabb megkísérelt formája a visszatérítésnek a vásárlási napok bevezetése, mely által tulajdonképp a szövetkezet forgalmát kívánja emelni azáltal, hogy a tagokat a szövetkezetből való rendszeres vásárlásra szoktatja. Ez a módszer a vásárlási napok bevezetésében áll, mikor is minden hónapban, vagy rövidebb időközökben tartott vásárlási napokon a tagok által vásárolt áruk után azonnal visszatérítés adatik. Számtalan példa igazolja a külföldi szövetkezetek életéből, hogy a forgalom emelésére és tagoknak a szövetkezethez való szoros kapcsolására igen jó hatással volt ezen módszer.

A vásárlási visszatérítésnek felsorolt megoldásai mind azon épülnek fel, hogy a tagok vásárlásaik révén elért feleslegből vásárlásaik arányában részesüljenek. Ezáltal a tag nemcsak jogos tulajdonát kapja vissza, hanem buzdítólag hat, hogy jövőben még hűségesebb vásárolja

legyen szövetkezetének még akkor is, ha néha talán valamivel olcsóbban vásárolhatna egyes cikkeket idegen cégeknél ahonnan azonban vásárolt árujáért kifizetett pénzüből soha semmit sem kaphat vissza.

Fentiekben összegyűjtve ismertettük a gyakorlatban lévő vásárlási visszatérítési módozatokat, melyek közül szövetkezetek által megvalósítandó rendszert és annak kivitelét a legközelebbi számban fogjuk részletes vizsgálat alá venni.

Jegyezzünk buzaüzletrészt a szövetkezetben.

Ujabbán két helyről kaptunk értesítést a buzaüzletrészjegyző akció eredményéről.

A csittszentiványi szövetkezetnél egy métermázsza búzát jegyzett: **Kemény Katalin bárónő és Zarándi Knöpfler Albert, 50 kgr-ot Györfi Jánosné, 40 kgr-ot Puskás Sándor, 20 kgr-ot Bovák János, Nagy István, Bodoni Kálmán, Toth András György, Barthus Ferenc, 17 kg-ot Marosi Lajos, 16 kgr-ot Nagy Ferenc, Jakab Lajos, Jakab Mihály, Toth István, Zöld János, 10 kgr-ot Agyagási Sándor, ifj. Gálfi Lajos, Gálfi György, Veres Sándor, 5 kgr-ot Nagy Mihály, Varga István, Kenyeres Sándor, Adorján Gyeraszin.**

Törökbuzát jegyzett: **32 kg-ot ifj. Bartha István, Bartha Pál, 20 kg-ot Shöfel Valter, 16 kg-ot Toth Pál, Gálfi József, Toth Ferenc, Sárosi János, Gálfi J. Sándoré, Varga Ferenc, Puskás Sándor, Id. Gálfi S., Gálfi Józsefné, özv. Zöld Györgyné, ifj. Moldován J., id. Barthus P. Takács J., özv. Toth J.-né, Toth A. Istváné, Zöld J.-né, Gálfalvi József, Falka Mihály, Sánta Péter, 15 kgr-ot Jakab S.**

Zabot jegyzett: **20 kgr-ot Tóth Gy., Barthus György, Székely Miklós, 30 kgr-ot Zöld Károly a Józsefé, 15 kg-ot Székely András, 14 kgr-ot Szász Ferenc, 10 kgr-ot Horváth Pál, Gálfi Ferenc, Fizesán János, Veres Pál, Tóth Zsigmond, Csutak Márton, Sebestyén János, Szegedi György, Ifj. Barthus Pál, Székely Pál, Tökés Ferenc, Varga Ödön, Mihály Pál, Erdős János, Sárosi Dániel, Varga József, Kis Györgyné, Kis Péter.**

ifj. Takács János, Puskás Antal, Gálfi Zsigmond, Székely Lajosné, Gálfi János a Jánosé, ifj. Bovár Demeter, Nagy József Pálé, Barthus Márton, Sipos J. Kis Ferenc, Kovácsi Károly, Pogocsán Sándor, id. Moldován János, Fekete Károly, Troznoji Lajos, Asztalos Péter, Kis Lajos, Gálfi Sámuel, Puskás Pál.

Készpénzt jegyzett: 100 leít Kovácsi Sándor, Bodó Mihály, 50 leít Gálfi János, Bovár András, Zöld Mihály, Marosi Mihály, Marosi farkas, Nagy István a Jánosé, Bartha Árpád, Bodó Márton, 30 leít Kenyeres András, Király József, 25 leít id. Nagy Pál, Bartha János G., Csutak János, Nagy András, Mihály ferenc, Nagy József, Sánta Sándor, Zöld Pál. id. Gálfi Lajos, Varga ferenc, Barthus Eszter, Palágyi Gligor, István, Gálfi Károly, Zöld Béla, Sóos Dániel, Székely Mihály, 20 leít Kádár János.

Eddig elért eredmény: 535 kgr. buza, 413 kgr. törökbuza, 489 kgr. zab és 1015 lei.

A nyárádremetei fogyasztási szövetkezet október hó 7-én tartotta rendkívüli közgyűlését, amelyen Molnár Miklós róm. kath. plébános és Székely László szövetkezeti elnök ismertették a buza-üzletrészjegyző akció szükségességét. Reámutattak, hogy a mai gazdasági viszonyok között pénz nélkül nincs üzlet, megfelelő alap és forgótőke nélkül a szövetkezet semmi körülmények között nem tud bevallott céljainak megfelelni. Az üres bolt legjobban visszariasztja a vevőket. Árut ma csak készpénzért és a napi áron lehet venni; az a szövetkezet tehát, amelyik hitelről ábrándozik és a régi árakon keresi a bolti portékákat, az bizony amolyan mankón járó nyomorék, amelyik sehogy se tud versenyt futni azokkal a kereskedelmi szervezetekkel, amelyek figyelmet fordítanak az általános gazdasági helyzetre és ebből levonják a szükséges következtetéseket.

A nyárádremetei fogyasztási szövetkezet tagjai erre el is határozták, hogy az 5 leis üzletrész névértékét 100 leire emelik fel. Ehez a határozathoz azonnal hozzájárultak és jegyezték 100 leis üzletrészeket a következők:

Nyulás Péter, ifj. Nyírsztor Kálmán, Nyulás Menyhért, Kovács Ernő, Kovács György, Kovács Imréné, Nyulás Ágoston, Nyulás Imre, Hajdu Péter ifj., Nagy L. Nagy L. ehedi, Turóczi Lajos, Salamon P. ifj., Salamon Erzsébet, Cserecsnyés József, Nagy J., Váradi L., Koszta L., Balog J., Székely B., Molnár Miklós plébános, Nagy L., Nyulás ferenc id., Hajdu Balázs, Kőműves József ifj., Kacsó M.-né. Lőrinc f.-né, Sófalvi B. Mihály, Orbán György, Bíró S., Vajnai József, Zongorosi H., Sófalvi György, Imre ferenc, Katona S., Zágóni Péter, Székely J., Toporán Péter, Székely S., Bartók D., Kakuca Albert, Kibédi Menyhért, Nagy K., Székely L., Nyulás H.-né. Turóczi Lajosné, Bándi J., Nagy Péter, Miklós Antal, Bírtek Ignác, Bodó J., Hajdu ferenc utód., Bándi István.

A nyárádremetei fogyasztási szövetkezet példáján okulva, siessen a többi szövetkezet is üzletrésztőkéjét minél magasabb értékűre emelni, mert a halogtatás, a kicsinyesség, az ok nélküli takarékosság ezen a téren megbosszulja magát s ha a szövetkezetnek nem is végromlását, de visszafejlőését idézi elő.

A központ közleményei.

Áruosztályunk értesíti a szövetkezeteket, hogy a megelőzőleg többször jelzett szövőpamutokról központunk már gondoskodott s így a szükségletnek megfelelő készletek november hó közepén meg is érkeznek a transitó raktárakhoz. A sodratlan és sodrott (moule, double) fonalak fehér és sárga (nyers) színben a következő számokban kerülnek raktárainkhoz. Sodratlan beverő fonál 4, 6, 8, 10-es számokban, sodrott feleresztő fonál 14, 15, 18, 20, 24-es számokban. A fonalak árát a dollár tőzsdéi árfolyama irányítja s ezért pontosan kialakult árakat most nem áll módunkban közölni, hanem az árakról esetenként tájékoztatni fogjuk szövetkezeteinket levél útján, azonban előre is biztosítjuk, hogy versenyképes áron fogjuk a fonalokat szövetkezeteink rendelkezésére bocsátani. Felkérjük ezek alapján a szövetkezeti ügyvezetőket, hogy a szövetkezet szövőfonal szükségletét az illetékes raktár útján a Hangyától szerezzék be és a megrendeléseket mielőbb adják fel a raktárakhoz.

Karácsonyi cukorkáinkat és karácsonyfa díszeket már most ajánljuk szövetkezeteinknek, melyekből a legdusabb választékban kiváló minőségű és izléses kivitelű készleteket szereztünk be, hogy szövetkezeteinket ezen kelendő árucikkkel is a legelőnyösebben felszerelhessek.

Karácsonyi cukorkákból készletünk; Arabesc félig mártott, karácsonyi keverék, likörpereg, likör arabesc 140-es dobozokban.

Fondant csillag, Fondant keverék, Fondant karika 70-es és 140-es dobozokban.

Továbbá kicsi sonka, karácsonyi rud. Kocka, Staniol, Circus, Devisa, Baba, Képes saloncukrok.

Továbbá karácsonyi gyertyákkal, üveg és színes karácsonyi díszekkel, ezüst és arany karácsonyi boával, aranyfüsttel, angyal hajjal dus választékban felszereltük valamennyi raktárunkat.

Felkérjük szövetkezeteinket, hogy ezen cikkekből is a megrendelést már most idejében tegyék meg, hogy az áruk leszállíthatása mielőbb megtörténhessen s a szövetkezetek ezen igen nagy keresletnek örvendő cikkekből jóval karácsony előtt kellőképp felszerelhessek magukat központunk útján.

Fiók-cimkék előállítására előnyös ajánlatot kaptunk s így a központ azon helyzetben van, hogy a szövetkezeti boltok ezen berendezkedési hiányosságát

gát igen kedvező és megfelelő módon pótolni tudja.

A fiók-cimkék színes kartonpapírból készülnek, fehér, vagy más elütő színű préselt nyomással, mely módszerrel a feliratok rendkívül fartós és szembeütő kivitelűek. A román és magyar feliratu fiók-cimkék darabonként 6 leibe kerülnek.

Felkérjük ezért szövetkezeteinket, ahol román-magyar feliratu fiók-cimkékre szükség van, sziveskedjenek központunknál a rendelést megtenni és bejelenteni a szükségelt darabok számát, a kívánt felirat szövegét, amennyiben pedig egy teljes felszerelést kívánna a szövetkezet, az esetben a fiókok számát kérjük közölni. Ha a szövetkezet miniatúrákat óhajt, kérje azt központunktól.

Összes szövetkezeteinknek!

Ügyészi osztályunk izeni.

Lapunk előző számaiban szövetkezeteinkkel közöltük, hogy egy igazságügyi miniszteri rendelet értelmében a törvényszékhez intézett bejelentések után 40 leu igazságügyi illeték róvándó le. Később figyelmeztettük szövetkezeteinket, hogy egyes bíróságok gyakorlata szerint a hivatalos bejelentések után ezen illeték nem jár, ennél fogva azt lefizetni nem kötelesek.

A rendelet foganatosítása körül így támadt ellentéteket az igazságügyi minisztérium vezérigazgatósága 10924/923 számú rendeletével tisztázta, amelyben a törvényszékeket arra utasította, hogy azon szövetkezetektől, melyeknek üzletrésztőkéje 10.000 leut nem halad meg, olyan bejelentéseik után, melyeket a kereskedelmi törvény értelmében kötelesek időről-időre megtenni, mint: az évi rendes közgyűlések jegyzőkönyveit, a tagok között történt változásokat, a tagok betűsoros névjegyzékét bejelentő kérések után nem tartoznak ezen illetéket leróni.

Azon szövetkezetek tehát, amelyeknek üzletrésztőkéje a 10.000 leut meghaladja, november 1-éig beadott minden bejelentésük után, továbbá a kisebb szövetkezetek is olyan bejelentéseik után, amelyek nem hivatalból eszkozlendők, mint pl. alapszabálmódosítás, új igazgatósági tag bejegyzése stb., a 40 leu igazságügyi illetéket tartoztak megfizetni.

November elseje után a módosított legújabb keletű rendelet szerint az összes kereskedelmi cégek s így a szövetkezetek cégbeadványai fel vannak mentve ezen nyomtatványilleték alól, kizárólag az új cég bejegyzésének kérelmezésekor fizetendő 30 leu.

A „Hangya” című mellékletet szerkeszté:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

az E. U. E. HÍRŐR.